

การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท Training Needs Assessment of Registered Nurses for Developing Children with Neurodevelopmental Disorders Using Yoga

เสาวลักษณ์ ลังการ์พินธุ์¹ ฤตินันท์ สมุทร์ทัย² เกียรติสุดา ศรีสุข² และสร้อยสุดา วิทยากร²
Saowalak Langgaphin¹, Ruetinan Samuttai², Kiatsuda Srisuk² and Soisuda Vittayakorn²

¹สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์

196 หมู่ที่ 10 ตำบลดอนแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50180

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

¹Rajanagarindra Institute of Child Development

196 Moo 10 Donkaew Mueang Chiang Mai 50180

²Faculty of Education, Chiang Mai University

239 Huay Kaew Road, Suthep Sub-district, Mueang District, Chiang Mai 50200

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมการใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทและ (2) เปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมการใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพจำนวน 186 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา t-test และ ANOVA ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นทั้งในสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิก และความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติโยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกรายการและพบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นทุกรายการ โดยมีความต้องการจำเป็นในเรื่องความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการรักษา

* Corresponding Author. Email: saowalaklangkaphin@gmail.com

พยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ และความรู้โยคะพื้นฐานและการนำมาใช้ในเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทมากที่สุด (2) พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ และความรู้ รากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทตามแนวโยคะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม พยาบาลวิชาชีพ โยคะ ความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท

Abstract

The purposes of this research were (1) to assess training needs, (2) to comparison the training needs between the registered nurses who working for the hospitals with different sizes. A sample of 186 registered nurses using stratified random sampling method. Data were collected by using questionnaires. Statistics including percentage, mean, standard deviation, modified priority needs index (PNI Modified), t-test, and ANOVA used for data analysis. The results of the study were as follows: (1) There was a statistically significant difference at level of 0.01 between the actual and the expected proficiency level of all areas. All area of the actual proficiency has lower average more than the expected proficiency level. The first priority of training needs are (1) Ability on nursing care quality control for children with neurodevelopmental disorders, and (2) knowledge on basic yoga and applied yoga for children with neurodevelopmental disorders. (2) The training needs on knowledge, and ability on nursing care for children with neurodevelopmental disorders using Yoga and knowledge on foundation of physical and mental on children with neurodevelopmental disorders using Yoga between the registered nurses who working for the hospitals with different sizes was significantly different ($p < 0.05$, 0.01).

Keywords: Training needs assessment, Registered nurses, Yoga, Neurodevelopmental disorders

บทนำ

จากรายงานของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขพบว่า ปี 2554 - 2556 เด็กที่มาใช้บริการในหน่วยงานสังกัดกรมสุขภาพจิตเป็นเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ออทิสซึม บกพร่องทางสติปัญญา และสมาธิสั้น ตามลำดับ โดยความผิดปกติของเด็กเหล่านี้มีสาเหตุหลักมาจากความผิดปกติทางพันธุกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกลายพันธุ์ของยีน และการพัฒนาของสมองที่ผิดปกติ ซึ่งการบำบัดต้องใช้วิธีการที่หลากหลายร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด รวมถึงการแพทย์ทางเลือก โยคะบำบัดเป็นการแพทย์ทางเลือกหนึ่งที่มีประสิทธิผลสูงในการนำมาใช้ในเชิงคลินิกสำหรับเด็ก (Kaley-Isley et al., 2010) การนำมาใช้เพื่อบำบัดเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทมีแนวทางปฏิบัติประกอบด้วย (1) การเปล่งเสียงตามบทสวด เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษา (Sumar, 2013) (2) การเพ่งจุด หรือวัตถุ เป็นการถนอมสายตา พัฒนากล้ามเนื้อในการทำงานร่วมกันระหว่างตาและมือ และช่วยเรื่องสมาธิ (3) การฝึกหายใจจะช่วยให้สงบ ผ่อนคลายระบบประสาท เพิ่มสมาธิและความจำ (4) การฝึกปฏิบัติทำโยคะ ช่วยพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างร่างกายและจิตใจ และ (5) การผ่อนคลาย ช่วยทำให้สงบ ควบคุมอารมณ์ (Basavaraddi, 2010) โดยสิ่งสำคัญในการบำบัดคือ การพัฒนาสมองส่วนที่มีการพัฒนาผิดปกติ

จากการศึกษากิจกรรมการให้บริการของสถานพยาบาลเฉพาะทางที่ให้บริการบำบัดเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทในสังกัดกรมสุขภาพจิตพบว่า ยังไม่มีหน่วยงานใดที่ใช้โยคะในการบำบัด ไม่มีผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงไม่มีหลักสูตรการฝึกอบรมโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยเฉพาะ แม้ว่าจะมีหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น รวมถึงมีหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่ก็มีในต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง และใช้ระยะเวลานานอันทำให้การพัฒนาความเชี่ยวชาญไม่ทันต่อความต้องการของผู้รับบริการ จะทำอย่างไรให้มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญให้ทันต่อความต้องการของผู้รับบริการ การฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่ได้ผลดีและเหมาะสมที่สุดเมื่อมีความต้องการทักษะที่เฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ที่มีทักษะไม่เพียงพอ และเป็นการเตรียมกำลังคนเพื่อรองรับงานในอนาคต (Arjinsamajarn, 2008) ทำให้ผู้ให้บริการเกิดความมั่นใจ และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า วิธีการพัฒนาที่บุคลากรในสถานพยาบาลต้องการมากที่สุดคือการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติงาน (Pornsrimate, 2006; Chitchang, 2010) และยังสอดคล้องกับนโยบายของกรมสุขภาพจิตที่มุ่งพัฒนาหน่วยงานในสังกัดไปสู่ศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช โดยผู้ให้บริการต้องมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการให้บริการ โดยเฉพาะการประเมิน วินิจฉัย การวางแผนพัฒนาดูแลรักษาและติดตาม อย่างไรก็ตามการจัดการจัดการฝึกอบรมให้เกิดประสิทธิผลนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาความ

ต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม เพื่อจะได้กำหนดวัตถุประสงค์ หลักสูตร รวมถึงวิธีการอบรมที่ชัดเจน (Arjinsamajarn, 2008) อันจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้หลักสูตรการอบรมตรงกับความต้องการและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้สามารถใช้วิธีการโยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท โดยมุ่งพัฒนากลุ่มพยาบาลวิชาชีพเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีอัตรากำลังมากที่สุดและมีการปฏิบัติงานกระจายอยู่ในสถานพยาบาลทั่วประเทศ (Office of the Civil Service Commission, 2010) ทำให้การพัฒนา योगก่อนประโยชน์ให้กับผู้รับบริการได้มากและทั่วถึง ทั้งนี้ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นจากความต้องการพัฒนาของบุคคล (Labesse, 2008) และความต้องการจำเป็นระดับบุคคลในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ รวมถึงการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพฯ ตามระดับสถานบริการสุขภาพ เนื่องจากพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลขนาดที่แตกต่างกันจะมีกรอบของขีดความสามารถในการทำงานแตกต่างกัน (Ministry of Public health, n.d.) อันทำให้ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมอาจมีความแตกต่างกันด้วย โดยการศึกษาความต้องการจำเป็นนี้จะประโยชน์ในการจัดการฝึกอบรมให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำโยคะไปใช้เพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้สามารถใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้สามารถใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ผ่านการอบรมพยาบาลเฉพาะทางสาขา สุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่นจากกรมสุขภาพจิต โดยสถาบันราชานุกูลจำนวน

360 คน เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการต่อยอดของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาสุขาภจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น โดยจัดทำเป็นหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางอนุสาขากการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ

กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพเฉพาะทางสาขาสุขาภจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่นได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามขนาดของโรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น และโรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ตารางของ Darwin Hendel (Srisuk, 2006) ได้จำนวน 186 คน และคำนวณตามสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 4 คน โรงพยาบาลชุมชนจำนวน 46 คน โรงพยาบาลทั่วไปจำนวน 21 คน โรงพยาบาลศูนย์จำนวน 52 คน โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นจำนวน 43 คน และโรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพโดยใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ 1.1) ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับของสถานบริการสุขภาพ ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านโยคะ เหตุผลหลักในการตัดสินใจเข้าร่วมการฝึกอบรม 1.2) ข้อมูลของเด็กที่มารับบริการจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ อายุ การวินิจฉัยโรค ส่วนที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางคลินิกสำหรับการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ เป็นแบบมาตราวัดประมาณค่า 3 ระดับ ให้เลือกตอบพร้อมกันทั้งด้านสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ต้องการ จำนวน 14 ข้อ ประกอบด้วย สมรรถนะที่ 1 มีความรู้ และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ จำนวน 9 ข้อ สมรรถนะที่ 2 มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ จำนวน 2 ข้อ และสมรรถนะที่ 3 มีความสามารถในการจัดการข้อมูลทางสุขภาพของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะได้อย่างเหมาะสม จำนวน 3 ข้อ และส่วนที่ 3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท เป็นแบบมาตราวัดประมาณค่า 3 ระดับ (มาก ปานกลาง น้อย) (Wongwanich, 2007) ให้เลือกตอบพร้อมกันทั้งด้านสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ต้องการ จำนวน 27 ข้อ ประกอบด้วย 3.1) ความรู้พื้นฐานทั่วไป จำนวน 5 ข้อ 3.2) โยคะพื้นฐานและการนำมาใช้ในเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท จำนวน 4 ข้อ 3.3) รากฐาน

ร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทตามแนวโยคะ จำนวน 6 ข้อ 3.4) เทคนิคโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท จำนวน 5 ข้อ และ 3.5) ทักษะการบำบัดโดยใช้โยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท จำนวน 7 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 3 ระดับ ให้เลือกตอบพร้อมกันทั้งด้านสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ต้องการ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence Index: IOC) เกณฑ์ที่ใช้คัดเลือกข้อคำถามคือ ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่ามากกว่า 0.5 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.8-1.0 จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของ Conbach ได้ค่าดังนี้ สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิกมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.983 ส่วนด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9808

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของสถาบันพัฒนาการเด็กราชชนครินทร์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัยในแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลสำหรับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีการเปิดเผยให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย โดยผู้วิจัยเสนอการวิจัยในภาพรวมและนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2558 โดยส่งแบบสอบถามไปยังพยาบาล วิชาชีพทางโพรเซสจำนวน 360 คน โดยได้ส่งแบบสอบถามออกไปให้เกินจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ เพื่อการตอบกลับคืน ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 81.39 ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้จำนวน 186 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. การประเมินความต้องการจำเป็นวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index: PNI_{Modified}) ในการพิจารณา

ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติที่เป็นอยู่และการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็น วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ในการพิจารณาความแตกต่างของระดับการปฏิบัติที่เป็นอยู่และการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็น

3. การเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพในการใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ANOVA

ผล

1. ลักษณะข้อมูลทั่วไป

พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.1) เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40-49 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 48.4) ทำงานในโรงพยาบาลประจำจังหวัดหรือโรงพยาบาลศูนย์มากที่สุด (ร้อยละ 28.0) รองลงมาทำงานในโรงพยาบาลชุมชน (ร้อยละ 24.7) โรงพยาบาลจิตเวชเด็ก และวัยรุ่น (ร้อยละ 23.1) โรงพยาบาลทั่วไป (ร้อยละ 11.3) โรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่ (ร้อยละ 10.7) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ร้อยละ 2.1) ตามลำดับ โดยพยาบาลวิชาชีพทำงานกับเด็กอายุระหว่าง 6-11 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 83.87) และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.10) ทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.1) ไม่เคยฝึกอบรมด้านโยคะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.2) มีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทมีความจำเป็น และจะตัดสินใจเข้าร่วมการอบรม หากได้นำมาใช้ในการทำงานจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 57.3)

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้สามารถใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท

สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นทั้งความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางคลินิกสำหรับการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติโยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกรายการ ดังนี้

2.1 สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิก พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงาน ที่เป็นอยู่ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นในทุกรายการอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ สมรรถนะที่ 1 มีความรู้ และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ สมรรถนะที่ 2 มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ และสมรรถนะที่ 3 มีความสามารถในการจัดการข้อมูลทางสุขภาพของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทได้อย่างเหมาะสม โดยพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิกที่พยาบาลวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ สมรรถนะที่ 2 มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท ($PNI_{\text{modified}} = 0.58$) รองลงมาเป็นสมรรถนะที่ 3 มีความสามารถในการจัดการข้อมูลทางสุขภาพของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทได้อย่างเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.56$) และสมรรถนะที่ 1 มีความรู้ และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท ($PNI_{\text{modified}} = 0.38$) ตามลำดับ

2.2 ด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานในด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่เป็นอยู่ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นในทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ (1) ความรู้พื้นฐานทั่วไป (2) โยคะพื้นฐานและการนำมาใช้ในเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท (3) รากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทตามแนวโยคะ (4) เทคนิคโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท (5) ทักษะการบำบัดโดยใช้โยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท โดยพบว่า ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่พยาบาลวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ โยคะพื้นฐานและการนำมาใช้ ประสาท ($PNI_{\text{modified}} = 0.77$) รองลงมาเป็นทักษะการบำบัดโดยใช้โยคะ ประสาท ($PNI_{\text{modified}} = 0.62$) และเทคนิคโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท ประสาท ($PNI_{\text{modified}} = 0.61$) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้สามารถใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกัน

พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะและความรู้ รากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทตามแนวโยคะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ดังนี้

3.1 สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิก พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในสมรรถนะที่ 1 มีความรู้และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์มีความแตกต่างกับพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความแตกต่างกับกลุ่มโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นและโรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

3.2 ด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับรากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทตามแนวโยคะ โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์มีความแตกต่างกับกลุ่มโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความแตกต่างกับพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

อภิปรายผล

1. การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้สามารถใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท

1.1 สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิก พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิก ที่เป็นอยู่ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิกมีความสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพของสภาการพยาบาล รวมถึงยังไม่มีกรให้บริการโยคะบำบัดสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข อีกทั้งพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกอบรมด้านโยคะ และมีความคิดเห็นว่าการฝึกอบรมโยคะสำหรับเด็กที่มี

ความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทที่มีความจำเป็น จึงทำให้ระดับของการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นและที่เป็นอยู่มีความแตกต่างกัน โดยโยคะมีผลต่อการพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ เพิ่มความสมดุลของการทรงท่า และความแข็งแรง และความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อ (Bubela & Gaylord, 2014) พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก (Singh & Singh, 2014) พัฒนาความสนใจ จดจ่อ และสมาธิ (Studnitzer & Miller, 2014) พัฒนามองส่วนความคิดขั้นสูง (Razza et al., 2013) พัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Studnitzer & Miller, 2014) และช่วยจัดการปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม (Abadi & Madgaonkar, 2008) อีกทั้งยังพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิกที่พยาบาลวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ สมรรถนะที่ 2 มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการรักษายาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขมุ่งให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของโรงพยาบาล ควบคู่ไปกับการเรียนรู้แลกเปลี่ยน และการรับรองจากองค์กรภายนอก (Hospital accreditation) โดยพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลและผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก (Inta, 2012) จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการรักษายาบาลมากที่สุด

1.2 ความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานในด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่เป็นอยู่ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกอบรมด้านโยคะ จึงทำให้ระดับการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็น โดยความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Arjinsamajarn, 2008) นอกจากนี้ความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติโยคะยังมีความสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการฝึกอบรมโยคะพื้นฐาน และโยคะสำหรับเด็กของ Yoga Alliance รวมถึงหลักสูตรการฝึกอบรมโยคะบำบัดยังมีความสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรของ International Association of Yoga Therapists (IAYT) (International Association of Yoga Therapists, 2013) ทำให้ผู้ที่เข้ารับการอบรมต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมที่ยาวนาน อีกทั้งยังพบว่า ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่พยาบาลวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ โยคะพื้นฐานและการนำมาใช้ ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการฝึกอบรมโยคะขั้นพื้นฐานของ Yoga Alliance (International Association of Yoga Therapists, 2013)

2. การเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพในการใช้โยคะเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทของพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกัน

2.1 ด้านสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิก พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในสมรรถนะที่ 1 มีความรู้และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการส่งต่อบริการสาธารณสุขมีความแตกต่างกันตามความเชี่ยวชาญโดยเรียงลำดับจากน้อยไปมากดังนี้ (1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจัดเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ (2) โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลทั่วไปบางแห่งจัดเป็นหน่วยบริการทุติยภูมิ (3) โรงพยาบาลทั่วไปบางแห่ง โรงพยาบาลศูนย์ จัดเป็นหน่วยบริการตติยภูมิ และ (4) โรงพยาบาลศูนย์บางแห่ง โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นและโรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่จัดเป็นศูนย์ความรู้ระดับสูง โดยกรณีที่โรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญน้อยไม่สามารถที่จะรักษาเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทได้ เด็กจะถูกส่งต่อไปยังโรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่าตามลำดับของระบบการรักษา (Thai Health Coding Center, n.d.) โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์มีความแตกต่างกับพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 สรุปได้ว่าการปฏิบัติงานระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นมีความรู้และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทแตกต่างจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ ทั้งนี้เนื่องจากโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นเป็นศูนย์ความรู้ระดับสูงที่มีบทบาทในการบำบัดเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยเฉพาะ (Thai Health Coding Center, n.d.; Ministry of Public Health, n.d.) จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นมีความรู้และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทแตกต่างจากพยาบาลที่ทำงานในโรงพยาบาลประเภทอื่น อีกทั้งยังพบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความแตกต่างกับกลุ่มโรงพยาบาลศูนย์โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นและโรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 สรุปได้ว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความต้องการจำเป็นที่จะมีความรู้และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทแตกต่าง

จากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น และโรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมุ่งทำงานเชิงส่งเสริม และป้องกัน มากกว่าการรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ ดังนั้นในการบำบัดเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทอาจมีความต้องการจำเป็นน้อยกว่าโรงพยาบาลประเภทอื่น ซึ่งในการบำบัดต้องมีการส่งต่อการรักษามายังโรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญระดับที่สูงกว่า (Thai Health Coding Center, n.d.; Ministry of Public Health, n.d.)

2.2 ด้านความรู้ ทักษะ และการฝึกปฏิบัติโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลที่มีขนาดแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับรากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทตามแนวโยคะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการส่งต่อบริการสาธารณสุขมีความแตกต่างกันตามขีดความสามารถ โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์มีความแตกต่างกับกลุ่มโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สรุปได้ว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นเห็นว่าตนเองมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับรากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทแตกต่างจากโรงพยาบาลประเภทอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นเป็นศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสูงที่มีบทบาทในการบำบัดเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยเฉพาะ (Thai Health Coding Center, n.d.; Ministry of Public Health, n.d.) จึงทำให้พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับรากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทแตกต่างจากพยาบาลที่ทำงานโรงพยาบาลประเภทอื่น อีกทั้งยังพบว่า ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นระหว่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความแตกต่างกับพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 สรุปได้ว่าพยาบาลวิชาชีพที่ทำงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเห็นว่าตนเองควรจะมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับรากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทที่แตกต่างจากโรงพยาบาลประเภทอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมุ่งทำงานเชิงส่งเสริม และป้องกัน มากกว่าการรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ ดังนั้นในการบำบัดเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทอาจมีความต้องการจำเป็นน้อยกว่าโรงพยาบาลประเภทอื่น ซึ่งในการบำบัดต้องมีการส่งต่อการรักษา

มายังโรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญระดับที่สูงกว่า (Thai Health Coding Center, n.d.; Ministry of Public Health, n.d.)

สรุป

1. พยาบาลวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมตามสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางด้านคลินิกใน สมรรถนะที่ 2 มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะ สมรรถนะที่ 3 มีความสามารถในการจัดการข้อมูลทางสุขภาพของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทได้อย่างเหมาะสม และสมรรถนะที่ 1 มีความรู้ และความสามารถในการพยาบาลเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทโดยใช้โยคะมากที่สุดตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่นมีการปฏิบัติงานตามสมรรถนะที่ 1 แตกต่างจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ และยังพบอีกว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นตามสมรรถนะที่ 1 แตกต่างจากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น และโรงพยาบาลจิตเวชผู้ใหญ่

2. พยาบาลวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในเรื่องโยคะพื้นฐานและการนำมาใช้ในเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท ทักษะการบำบัดโดยใช้โยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท เทคนิคโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาท รากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทตาม แนวโยคะ และความรู้พื้นฐานทั่วไป มากที่สุดตามลำดับนอกจากนี้ยังพบว่า พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น เห็นว่าตนเองมีความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับรากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทในระดับที่แตกต่างจากพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ และยังพบอีกว่าพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความเห็นว่าตนเองควรจะมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับรากฐานร่างกายและจิตใจของเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการระบบประสาทที่แตกต่างจากโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ดังนั้นการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับพยาบาลวิชาชีพควรคำนึงถึงความต้องการจำเป็นเหล่านี้ เพื่อให้การฝึกอบรมเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมของผู้บริหารร่วมด้วย เพื่อได้ข้อมูลเชิงนโยบายในการพิจารณาให้พยาบาลวิชาชีพเข้ารับการฝึกอบรมโยคะสำหรับเด็กที่มีความผิดปกติด้านการพัฒนาการระบบประสาท

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ควรมีการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมเป็นระยะเนื่องจากความต้องการจำเป็นอาจมีการเปลี่ยนแปลง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถาบันพัฒนาการได้กราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิตและกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย กรมแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

เอกสารอ้างอิง

- Abadi, M. S. & Madgaonkar, S. V. (2008). Effect of yoga on children with attention deficit/hyperactivity disorder. *National Academy of Psychology*, 53(2), 154-159.
- Arjinsamajarn, C. (2008). *Human resource development*. Bangkok: Advance Academic Institute. (in Thai)
- Basavaraddi, I. V. (2010). *Yoga teacher's manual for school teachers*. New Delhi: Morarji Desai National Institute of Yoga.
- Bubela, D. & Gaylord, S. (2014). A comparison of preschoolers' motor abilities before and after a 6 week yoga program. *Yoga & Physical Therapy*, 4(2), 158.
- Chitchang, K. (2010). *The development strategies of human resources at Naduang hospital, Naduang district, Loei province*. Master's thesis. Loei Rajabhat University. (in Thai)
- Inta, N. (2012). *Participation of registered nurses in hospital accreditation*. Master's independence study. Chiang Mai University. (in Thai)
- International Association of Yoga Therapists. (2013). *Current Illustrative Standards for Yoga Therapists* [Online]. Retrieved April 16, 2014, from: <http://www.iayt.org/?page=CurrentIllustrativeS>.
- Kaley-Isley, L. C., Peterson, J. & Peterson, E. (2010). *Yoga as a Complementary Therapy for Children and Adolescents* [Online]. Retrieved April 17, 2014, from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2945853/>.

- Labesse, M. E. (2008). *Terms of reference for training needs analysis*. Canada: Government of Quebec.
- Ministry of Public Health. (n.d.). *Framework of health care service level* [Online]. Retrieved September 11, 2014, from: <http://www.moph.go.th>. (in Thai)
- Office of the Civil Service Commission. (2010). *Government officer 2010* [Online]. Retrieved May 7, 2014, from: http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/files/KPR/kamlungkon_o_53.pdf.
- Pornsrimate, P. (2006). *The strategy on human resource development in KhonKaen hospitals*. Master's thesis. Loei Rajabhat University. (in Thai)
- Razza, R. A., Bergen-Cico, D. & Raymond, K. (2013). *Enhancing preschoolers' self-regulation via mindful yoga* [Online]. Retrieved September 15, 2015, from: <http://www.researchgate.net>.
- Singh, S. & Singh, J. P. (2014). Pranayama on fine motor coordination ability of children with intellectual impairment. *Creative Education*, 5, 273-278.
- Srisuk, K. (2006). Research sample size. *Journal of Measurement and Research in Education*, 21(1), 15-24. (in Thai)
- Studnitzer, A. & Miller, A. (2014). *Yoga: Therapy for children on the autism spectrum* [Online]. Retrieved August 5, 2015, from: <http://www.rapidintellect.com/AEQweb/5384v4.pdf>.
- Sumar, S. (2013). *Yoga for the Special Child*. (11sted.). Florida: Yoga for the special child.
- Thai Health Coding Center. (n.d.). *Classified Level of health care services by GIS* [Online]. Retrieved May 7, 2015, from: <http://www.thcc.or.th/download/GIS54.pdf>. (in Thai)
- Wongwanich, S. (2007). *Needs assessment research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)